

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогики и проблем развития образования

Аннотация к магистерской диссертации

**ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНО-ЛИЧНОСТНЫХ
КОМПЕТЕНЦИЙ ОБУЧАЮЩИХСЯ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ
ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА**

специальность 1-08 80 06 «Общая педагогика, история педагогики и
образования»

Десенко Елена Вячеславовна

Научный руководитель: И.И. Казимирская, доктор пед. наук, профессор

Минск, 2019

РЕФЕРАТ

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: АКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ, АУТЕНТИЧНЫЙ МАТЕРИАЛ, ДЕСКРИПТОРЫ, ИЗУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА, ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ, ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ, ЛИЧНОСТНЫЕ КОМПЕТЕНЦИИ, НЕТРАДИЦИОННЫЕ ФОРМЫ РАБОТЫ, ГРУППОВЫЕ МЕТОДЫ РАБОТЫ, СОЦИАЛЬНЫЕ КОМПЕТЕНЦИИ.

Объект исследования: учебно-познавательный процесс изучения иностранного языка.

Предмет исследования: организационно-педагогические условия развития социально-личностных компетенций.

Цель исследования: разработать теорико-методические основания развития социально-личностных компетенций обучающихся 9-11 классов в процессе изучения иностранного языка.

Гипотеза исследования основывается на предположении о том, что процесс изучения иностранного языка стимулирует развития социально-личностных компетенций обучающихся при условии, что учитываются ведущие потребности, интересы растущей личности, вступившей в пору своего смысложизненного и личностного самоопределения.

Актуальность данного исследования вызвана важностью развития личности обучающихся, преобладанием развития у них таких качеств, как стремление к самосовершенствованию и самореализации.

Адаптивность, коммуникабельность, толерантность, готовность соответствовать требованиям стандартов знания иностранного языка для учащихся средней школы является необходимым условием образования в интересах «устойчивого развития» личности, общества и государства в эпоху глобализации, бытования в поликультурной среде современного общества.

Методы исследования: системный анализ психолого-педагогической и учебно-методической литературы по вопросу развития социальных и личностных компетенций обучающихся, анкетирование, методы математической обработки экспериментальных данных, сравнительный анализ полученных данных, наблюдение.

Новизна работы: уточнено понятие «личностная компетенция»; выявлены дескрипторы, на основании которых измерялась динамика развития исследуемых компетенций.

Разработанная нами модель формирования социально-личностных компетенций обучающихся в процессе изучения иностранного языка основана на использовании уже существующих приемов и методов, но

выстроенных в логике, соответствующей целям и задачам данной работы, представляя собой новый образовательный продукт.

Основные результаты проведенного исследования: проведен системный анализ психолого-педагогической и учебно-методической литературы по вопросу развития социальных и личностных компетенций обучающихся; уточнено понятие «личностная компетенция»; выявлены дескрипторы, на основании которых замерялась динамика развития исследуемых компетенций; проведена опытно-экспериментальная работа, в ходе которой разработана модель и методика формирования социально-личностных компетенций учащихся старших классов.

Структура магистерской работы: полный объем работы составляет 91 стр., включая содержание; общую характеристику работы; введение; 2 главы; заключение и список использованной литературы. В главе 1 систематизируются теоретические аспекты изучаемой проблемы. Глава 2 посвящена описанию проведенной опытно-экспериментальной работы. Текст магистерской диссертации содержит 7 приложений, 54 источника.

РЭФЕРАТ

КЛЮЧАВЫЯ СЛОВЫ: АКТЫЎНЫЯ МЕТАДЫ НАВУЧАННЯ, АЎТЭНТЫЧНЫ МАТЭРЫЯЛ, ДЭСКРЫПТАРЫ, ВЫВУЧЭННЕ ЗАМЕЖНАЙ МОВЫ, ІНТЭРАКТЫЎНЫЯ МЕТАДЫ НАВУЧАННЯ, ІНФАРМАЦЫЙНЫЯ ТЭХНАЛОГІІ НАВУЧАННЯ, АСОБАСНЫЯ КАМПЕТЭНЦЫІ, НЕТРАДЫЦЫЙНЫЯ ФОРМЫ РАБОТЫ, ГРУПАВЫЯ МЕТАДЫ РАБОТЫ, САЦЫЯЛЬНЫЯ КАМПЕТЭНЦЫІ.

Аб'ект даследавання: вучэбна-пазнавальны працэс вывучэння замежнай мовы.

Прадмет даследавання: арганізацыйна-педагагічныя ўмовы развіцця сацыяльна-асобасных кампетэнцый.

Мэта даследавання: распрацаваць тэорыко-метадычныя падставы развіцця сацыяльна-асобасных кампетэнцый навучэнцаў 9-11класоў у працэсе вывучэння замежнай мовы.

Гіпотэза даследавання грунтуецца на здагадцы аб тым, што працэс вывучэння замежнай мовы стымулюе развіцця сацыяльна-Ліч-ностных кампетэнцый навучэнцаў пры ўмове, што ўлічваюцца вядучыя патрэбы, інтарэсы расце асобы, якая ўступіла ў пару свайго сэнсажыццёвага і асобаснага самавызначэння.

Аktуальнасць дадзенага даследавання выклікана важнасцю развіцця асобы навучэнцаў, перавагай развіцця ў іх такіх якасцяў, як імкненне да самаўдасканалення і самарэалізацыі.

Адаптыўнасць, камунікабельнасць, талерантнасць, гатоўнасць адпавядаць патрабаванням стандартаў веды замежнай мовы для навучэнцаў сярэдняй школы з'яўляецца неабходным умовай адукацыі ў інтарэсах "ўстойлівага развіцця" асобы, грамадства і дзяржавы ў эпоху глабалізацыі, бытавання ў полікультурнай асяроддзі сучаснага грамадства.

Метады даследавання: сістэмны аналіз псіхолага-педагагічнай і вучэбна-метадычнай літаратуры па пытанні развіцця сацыяльных і асобасных кампетэнцый навучэнцаў, анкетаванне, метады матэматычнай апрацоўкі эксперыментальных дадзеных, параўнальны аналіз атрыманых дадзеных.

Навізна работы: удакладнена паняцце "асобасная кампетэнцыя"; выяўлены дэскрыптары, на падставе якіх вымяралася дынаміка развіцця доследных кампетэнцый. Распрацаваная намі мадэль фарміравання сацыяльна-асобасных кампетэнцый навучэнцаў у працэсе вывучэння замежнай мовы заснавана на выкарыстанні ўжо існуючых прыёмаў і метадаў, але выбудаваных у логіцы, якая адпавядае мэтам і задачам дадзенай працы, прадстаўляючы сабой новы адукацыйны прадукт.

Асноўныя вынікі праведзенага даследавання: праведзены сістэмны аналіз псіхалага-педагагічнай і вучэбна-метадычнай літаратуры па пытанні развіцця сацыяльных і асобасных кампетэнцый навучэнцаў; удакладнена паняцце «асобасная кампетэнцыя»; выяўлены дэскрыптары, на падставе якіх замяралася дынаміка развіцця доследных кампетэнцый; праведзена доследна-эксперыментальная праца, падчас якой распрацавана мадэль і метадыка фарміравання сацыяльна-асобасных кампетэнцый навучэнцаў старэйшых класаў.

Структура магістарскай працы: поўны аб'ём працы складае 91 стар, уключаючы змест; агульную характарыстыку работы; ўводзіны; 2 главы; заключэнне і спіс выкарыстанай літаратуры. У главе 1 сістэматызуюцца тэарэтычныя аспекты вывучаемай праблемы. Глава 2 прысвечана апісанню праведзенай вопытна-эксперыментальнай работы. Тэкст магістарскай дысертацыі змяшчае 7 дадаткаў, 54 крыніцы.

ABSTRACT

KEYWORDS: ACTIVE LEARNING METHODS, AUTHENTIC MATERIAL, DESCRIPTORS, LEARNING A FOREIGN LANGUAGE, INTERACTIVE METHODS, INFORMATION TECHNOLOGY METHODS, PERSONAL COMPETENCES, NON-TRADITIONAL FORMS OF WORK, GROUP METHODS OF WORK, SOCIAL COMPETENCES.

The object of the research: educational and cognitive process of learning a foreign language.

The subject of the research is organizing and pedagogical conditions of development of social and personal competences.

The purpose of the research is to develop theoretical and methodological basis for the development of social and personal competencies of High school students (9-11 forms) in the process of learning a foreign language.

The hypothesis of the research is based on the assumption that the process of learning a foreign language stimulates the development of social and personal competencies of students, provided that the main needs, interests of a growing personality, who entered the period of his self-determination, are taken into account.

The relevance of this research is caused by the importance of personal development of students, the predominance of the development of their qualities such as the desire for self-improvement and self-realization.

Adaptability, communication skills, tolerance, a willingness to meet the requirements of standards of foreign language skills for secondary school students is a necessary condition of education in the interests of "sustainable development" of the personality, society and state in the era of globalization, the existence in the multicultural environment of modern society.

Research methods: system analysis of psycho-pedagogical and educational literature on the development of social and personal competencies of students, questionnaires, methods of mathematical processing of experimental data, comparative analysis of the data.

The novelty of the work: the notion of "personal competence" is concretized; there were identified the descriptors the measurement of the dynamics of the development of competencies was based on.

The developed model of students' social and personal competencies formation in the process of learning a foreign language is based on the usage of existed techniques and methods, but they are built in the logic correspondent to the goals and objects of the thesis, that makes the thesis a new educational product.

The main results of the research: a systematic analysis of psychological, pedagogical and educational literature on the development of social and personal competencies of students; clarified the concept of "personal competence"; identified descriptors, on the basis of which the dynamics of the development of the studied competencies was measured; carried out experimental work, during which a model and methodology for the formation of social and personal competencies of High school students was worked out.

The structure of the thesis: the full volume of work is 91 pages, including the content; general characteristics of the work; introduction; 2 chapters; conclusion and references. Chapter 1 systematizes the theoretical aspects of the problem under study. Chapter 2 is devoted to the description of the experimental work that was carried out. The thesis contains 7 supplements, 54 sources.

